

WADNIEMENSKI KURIER POŁSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-1 i 5-6
Administracja 10-1 i 4-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

Nr 91 Rok I.
GRODNO
piątek 31 paźdz. 1924 r.

OGŁOSZENIA: za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ strony 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Kino
LIRA
DZIŚ

Monumentalne dzieło sztuki kinematograficznej, otoczone aureolą wszechświatowej sławy. Ogólny faworyt publiczności.

Nad program: Uroczystość sprowadzenia do Polski zwłok i pogrzeb ś. p. H. Sienkiewicza

**HARRY
LIEDTKE**

oraz urocza i słynna Hrabina Esterhazy w obrazie p. t.

SEN O SZCZĘŚCIU
Wielki dramat erotyczny w 8 akt. Tańce rosyjskie i hiszpańskie

Bale—balkony—kabalety—Dancingi—sport—Wycieczki.

Kino
EDEN

D z i ś

Dawno oczekiwany obraz!

PRZY KOMINKU

2 serje
razem
12 akt.

—Ilustrowany śpiewem warszawskich artystów, którzy specjalnie do tego obrazu są zaangażowani—

W rolach głównych **Wiera Chołodnaja, Maksimow, Runicz, Połoński**

Nad PROGRAM: Sprowadzenie zwłok ś. p. H. Sienkiewicza do Polski. Zdjęcia w Szwajcarji, Austriji, Czechosłowacji i Uroczystości warszawskie

ś. p. August Nyko

August NYKO, Starosta Wołkowyski zmarł w Wołkowysku w dniu 23 października r. b. na udar serca.

S. p. August Nyko, urodzony w roku 1869 na Wołyniu w parafji Koreckiej, powiatu Rówieńskiego—gimnazjum filologiczne ukończył w Mitawie (Kurlandji) i po odbytych chlubnie studiach na fakultecie prawnym uniwersytetu warszawskiego, pracował na roli w dziedzinie majątku, w roku 1917 po rewolucji wybrany został członkiem powiatowego zarządu samorządowego (Ziemstwo) Podolskiego (w dziedzinie administracji), następnie powołano go na stanowisko Prezesa Gubernialnego Zarządu Apropowizacyjnego na ziemię Podolską. W roku 1918 w czasie okupacji ziemi Podolskiej przez wojsko niemiecko—austriackie był ś. p. Nyko wiceprezesem „Zrzeszenia właścicieli ziemi Podolskiej” i na tym stanowisku oddał w sprawie polskiej na kresach znaczne usługi. Po przejęciu władzy przez bolszewików w czasie t. zw. „czerwcowego terroru” był ś. p. Nyko poszukiwany przez winnicą „czerezycząjkę”, ukrywał się kilka miesięcy w okolicznych lasach i dopiero po ponownym wkroczeniu wojsk Petlury zdołał przed-

rzeć się do Polski, gdzie w listopadzie 1919 r. mianowany został przedstawicielem Ministerstwa Apropowizacji na froncie Wołyńskim. Po zlikwidowaniu tego stanowiska był ś. p. Nyko kolejno zastępcą Naczelnika Wydziału Apropowizacyjnego a następnie Naczelnikiem tegoż Wydziału przy Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku. Przełożone władze wróciły uwagę na wybitne zdolności ś. p. Nyki i w dniu 1 sierpnia 1921 roku powołały go na stanowisko Starosty w Wołkowysku.

Objawczy to stanowisko w bardzo ciężkich warunkach lokalnych roztoczył on godną uznania działalność w kierunku wprowadzenia sprężystej administracji, wykazując na każdym polu niespożytą energję i wysoko rozwinięte uczucia obywatelskie. Szczególną opieką otoczył on repatriantów, którzy w jesieni 1921 r. w liczbie kilkudziesięciu tysięcy przeszli przez powiat Wołkowyski.

Zmarły zdobył sobie nie tylko uznanie przełożonej władzy, lecz i powszechny szacunek i miłość obywateli powiatu Wołkowyskiego bez różnicy narodowości i wyznania. Dowodem tego uznania była okoliczność, iż gdy w roku 1922 zamierzano ś. p. Nykę powołać na inne

== Na sezon zimowy ==
Wyroby wełniane i trykotaże

—x— w wielkim wyborze poleca firma: —x—

PLACÓWKA

Grodno ul. Pocztowa 6.
Telefon 48.

||| Życzącym na raty.

wyższe stanowisko służbowe, delegacja obywateli interwencjonowała u miarodajnych czynników prośbę, by nie krzywdzono powiatu i pozostawiono ś. p. Nykę na dotychczasowym stanowisku, na którym z taką korzyścią dla powiatu pracował. Odszedł w lepsze światy w pełni sił i energii, a wiele jeszcze dobrego mógł dla Państwa działać na umiłowanym polu pracy państwowej. Cześć pamięci dzielnego administratora i zacnego obywatela.

Władysław Strzelecki.

Życie klubowe

W ubiegłym tygodniu (19. X. 24) odbyło się doroczne zebranie członków klubu „M u z a” w Grodnie w nowym lokalu przy ul. Hoowera.

Przewodniczył p. Sędzia Komar, sekretarzował p. Kuźnicki.

Po żywych obradach przyjętem zostało sprawozdanie za r. b. 1924 i wybrano nowy Zarząd. W skład Zarządu weszli: p. Stefan Cydzik, Vice-Prezydent m. Grodna—prezes, p. Antoni Zaboklicki, adwokat—vice-prezes, p. Sędzia Komar—sekretarz, p. Zdzisław Taras—skarbnik; pp. Czesław Jeśman, adwokat, Dr. Higier i Podprokurator Terlikowski.— Członkowie Zarządu pp. Inż. Kenig Józef, Dr. Rupp i Stocki Edward—zastępcami czl. Zarządu.

Wybrany Zarząd projektuje w sezonie zimowym szereg zabaw towarzyskich i cykl odczytów

KRONIKA

Wystawa jesiennego humoru

Dzisiaj w piątek o godz. 8.30 wiecz. w „Domu Podoficera” przy ul. Sapernej, staraniem Kółka Dramat. „D. P.” odbędzie się pokaz „Wystawy Jesiennego Humor” (na estradzie)

Na powyższą wystawę „Dom Podoficera” otrzymał następujące eksponaty:

1) „Kłosze”—komedia Al. hr. Fredry.

2) Hotel „Wanz” sketch—Konrada Toma.

3) Część koncertową.

4) Tańce—międzynarodowe do samego rana.

Bufet obficie zaopatrzone. Orkiestra wojskowa.—Ceny miejsc niskie.

Baczność! Dokąd pójść?

Obywateli! Spełnijcie swój obowiązek — zwiedzając okólną wystawę lotniczą L. O. P. P. Grodno—letnia „Muza” ul. Kircho-wa. Wejście tylko 50 gr..

Aparaty, silniki, modele, bomby, plany, fotografie i literatura.

Szkola dla więźniów

Jednym z ważniejszych czynników szerzącego się wśród społeczeństwa występku jest brak oświaty, to też w zrozumieniu potrzeb rozkrzewienia takowej wśród jednostek, które już wkroczyły na drogę występku, przez co weszły w kolizję z prawem i aby przez podniesienie ich poziomu umysłowego powstrzymać od przestępnej działalności na przyszłość; Zarząd Więzienia Grodzieńskiego organizuje szkołę dla więźniów.

Otwarcie odbędzie się w dniu 2-go Listopada r. b. o godzinie 13-iej w gmachu Więzienia Grodzieńskiego.

Sprostowania

Dowiadujemy się że kwestja wystawienia obrazów p. K. Zamorskiego była jedynie w pertraktacji i zaanonsowanie jej było przedwczesne, gdyż p. Z. obrazów swych nie wystawi. O ile nam wiadomo na to miejsce będą wystawione obrazy innego malarza.

W numerze z dnia 28 b. m. w sprawozdaniu z uroczystości na cześć Sienkiewicza zamieściliśmy wiadomość, że w teatrze przyjmował udział chór gimnazjum żeńskiego. Jak się dowiadujemy, w rzeczywistości był to chór seminarjum naucz.-żeńskiego im. E. Orzeszkowej.

Sprawozdanie

z zabawy Straży Ogniowej Miejskiej, urządzonej w dn. 4 paźdz. 1924 r. w lokalu „Ratusz” plac Batorego.

D o c h ó d:
Bilety wejściowe 146 zł 50 gr.
R o z c h ó d:
Orkiestra Str. Poż. 60 zł.
Ochołn. 60 zł.
Udekorowanie sali i przeniesienie krzeseł 38 zł.
Różne drobne wydatki 23 zł.

R a z e m 121 zł.
Czysty zysk 26 zł. 50 gr.
Dochód z powyższej zabawy przeznaczono na lotnictwo pożarnicze

Dzierżawa majątek i poszukiwane się w Grodzieńszczyźnie od 120—200 ha. Informacje pisemne z wyszczególnieniem warunków lub osobiste oferty zgłaszać do T-wa Parcelacyjno - Pomiarowego Osadnik Kresowy Jagiellońska Nr. 34.

Nadesłane

List do Redakcji

Grodno, 27. X. 1924 r.

Wielce Szanowny Panie Redaktorze!

Uprzejmie proszę o zamieszczenie na łamach poczytnego „Nadnieńskiego Kurjera Polskiego”, niniejszego listu, rzucającego pewne światło na działalność Urzędu Rozjemczego (mieszkaniowego) w Grodnie.

W r. 1919 Zaw. Zw. Kolarzy wynajął dla swych biur lokal przy ul. Kirchowej 2 w domu p. Ramo. Lokal ten Związek nasz zajmował do inwazji bolszewickiej 1920 r., na skutek której z rozkazu władz polskich ewakuował się do centrum kraju.

W międzyczasie, kiedy kolarze narówni z innymi warstwami społeczeństwa zmagali się w walce o Niepodległość Polski, odpierając ataki bolszewickie — dom p. Ramo kupił p. Dr. Zamkowski.

Po reewakuacji Związek nasz zastał w swoim dawnym lokalu — Komendę Policji Państwowej. Nie mogąc wynająć innego lokalu dla siebie ZZK. poczynił odnośne starania o rewindykację swego dawnego lokalu. Wreszcie po pertraktacjach z Komendą P. P. i p. Dr. Zamkowskim, oraz po dokonaniu na koszt ZZK remontu domu przy pl. Teatralnym, w którym ulokowała się Komenda P. P., Związek objął w posiadanie dawną siedzibę.

Po ustabilizowaniu się waluty p. Dr. Z. postanowił wyrównać sobie straty z czasów inflacji marki przez wyznaczenie nadmiernych żądań w opłacie za lokal. Nie mogąc płacić wygórowanych cen, zażądał przez D-ra Z., Zarząd Z. Z. K. zwrócić się do Urzędu Rozjemczego w Grodnie z prośbą o określenie podstawowej płacy za zajmowany przez nas lokal.

Na skutek naszej prośby Urząd Rozjemczy w dniu 5 lipca r. b. określił wysokość podstawowej płacy z r. 1914 na 150 rb. miesięcznie. Sam zaś właściciel domu Dr. Z. określił stawkę na 125 rb. miesięcznie.

Uznając taki stan rzeczy za krzywdzący lokatora, Zarząd ZZK. przez przedstawienie umowy najmu i zbadania świadka stwierdził, że za lokal sporny w r. 1914 płacono 75 rb. miesięcznie, a ponadto gospodarz był zobowiązany do remontu, zamiatania ulic i oczyszczania — asenizacji. Wobec takiego stanu rzeczy zwróciliśmy się do U. R. o ponowne rozpatrzenie sprawy. Mimo wyraźnych dowodów z naszej strony U. R. na posiedzeniu w dn. 13 września r. b. zatwierdził poprzednią decyzję, określającą płacę w wys. 150 rb. mies.

Wierząc mocno, że w Państwie Polskim istnieje sprawiedliwość, Zarząd ZZK. zaskarżył decyzję U. R. do Sądu Okręgowego w Grodnie, w przekonaniu, że sprawiedliwości stanie się zadość. Stanowisko nasze nie podoba się jednak p. Dr. Z., który przez swego administratora p. Didrychsona — przesłał nam pogroźki, że pomimo naszej obrony jednak on nas wyeksmituje z lokalu. Będąc konsekwentnym rozpoczął terror: remontuje dach domu nad naszym lokalem, zwlekając umyślnie z zakońzeniem robót; gra na zwłokę, a tymczasem od opadów woda zalewa lokal, a p. Z. z zakońzeniem remontu się wcale nie śpieszy...

Również i w innym wypadku U. R. stanął na stanowisku jednostronności względem lokatorów. Oto na posiedzeniu w dniu 4. X. r. b. rozpatrywał podanie trzech rodzin-kolarzy, zajmujących 4-ro pokojowe mieszkanie w domu p. Epszejna przy ul. Orzeszkowej 43 i wyznaczył stawkę po 50 rb. miesięcznie. Jeżeli zwrócimy uwagę, że lokatorzy sami zajmowanie lokale odremontowali, gdyż zajmując je zastali takowe w stanie nie nadającym się do zamieszkania, że za lokale takie przed wojną płacono w r. 1914 najwyżej po 20 rb. miesięcznie z konserwacją właściciela domu, — wówczas uznamy, że U. R. w Grodnie określa stawki indywidualnie, nie licząc się z Ustawą o ochronie lokatorów.

Sądzę, że znajdzie się więcej takich, którzy w poruszony sprawie zabiorą głos, a może przecież władze wyższe zainteresują się decyzjami U. R. w Grodnie, zwłaszcza, że Ustawa o ochronie lokatorów istnieje dla obrony lokatorów od wyzysku właścicieli i zgodnie z tym duchem Ustawy powołane zostały do życia Urzędy Rozjemcze! A może ja się mylę?..

Proszę przyjąć wyrazy wysokiego poważania.

Zygmunt Antuszewicz,
Prezes Oddziału ZZK.
Grodno.

Przepisy o powszechnym odbywaniu powinności wojskowej

Dok.

Celem uzyskania odroczenia, poborowy winien najpóźniej na trzy miesiące przed stawieniem się na Komisję Poborową — wnieść podanie do właściwego urzędu wojewódzkiego (w zawodzie hutniczo-górnicy, do właściwego urzędu górniczego) załączając następujące dokumenty:

- metrykę urodzenia,
- świadczenie przynależności gminnej,
- świadczenie, lub uwierzytelniony odpis ukończenia średniego ogólnego (matura) lub zawodowego ewentualnie wyższego zakładu naukowego, umieszczonego w ogólnym wykazie szkół i zakładów naukowych, których słuchaczom przysługuje prawo do ubiegania się o odroczenie.
- zaświadczenie zagranicznej firmy przemysłowej górniczo-hutniczej, handlowej lub towarzystwa rolniczego, poświadczone przez właściwy Konsulat Polski, że poborowy rzeczywiście już odbywał praktykę, lub zostanie w tym właśnie czasie przyjęty na praktykę. W zaświadczeniu tem winien być wykazany czas trwania praktyki (dla marynarzy absolwentów szkoły morskiej w Tczewie, odbywających praktykę na statkach polskich lub zagranicznych).

Kino „EDEN” Dziś

Przy kominku

Chołodnaja, Runicz, Połoński, Maksimow.

Mieszkania 3-4 pokojów z wygodami poszukuje kierownik poważnego przedsiębiorstwa Warunki do omówienia. Pośrednictwo pożądane. Oferty: Grodno skrzyżka pocztowa 13 1-2.

Wolant i szory do sprzedania Pilsudskiego 12.

Baczność! Po gruntownym odświeżeniu Baczność!

ZAKŁAD FRYZJERSKI FELIX

w hotelu Royal Horodniczańska 12, odtworzył nowy **dział kosmet.-perfumer. i galanteryjny** obficie zaopatrzone w pierwszorzędne artykuły firm krajowych i zagranicznych.

7-30

„CZAR NOCY” wkrótce w kinie „LIRA”

nym potrzebny jest zaświadczenie Min. Przem. i Handlu).

e) zaświadczenie właściwej Izby Handlowo-Przemysłowej względnie Rolniczej, a w tych dzielnicach, gdzie izb niema — zaświadczenie poważnej i odpowiedzialnej organizacji zawodowej lub właściwych władz państwowych o celowości odbywania tej praktyki.

W myśl pkt. c (art. 53, art. 57) o z odroczeń służby w wojsku stałym mogą korzystać uczniowie rzemieślnicy (terminatorzy), celem dokończenia praktyki zawodowej.

Odroczenie w myśl powyższego może być udzielone tym uczniom rzemieślniczym, którzy terminują w rzemiośle u majstrów cechowych i wykazują się świadectwem odbywania nauki rzemieślniczej, wydanym przez zarząd właściwego cechu rzemieślniczego wzgl. przez zarząd izby rzemieślniczej i poświadczonym przez instruktora stowarzyszeń przemysłowych (instruktorzy stowarzyszeń przemysłowych urzędują przy wszystkich urzędach wojewódzkich, wyjąwszy Województwo Śląskie, gdzie do czasu zorganizowania instruktora zaświadczenia celów wzgl. izb rzemieślniczych będzie zaświadczenie wydawał wydział przemysłowy wojewódzki.

Odroczenie terminu służby, na zasadzie art. 53 c. (art. 57) może być udzielane z roku na rok, nie dłużej jednak jak:

- dla uczniów szkół średnich, oraz niższych do 23 lat życia;
- dla słuchaczy szkół wyższych, odbiwających nowicjaty zakonne, poświęcających się studjom teologicznym wyznań chrześcijańskich, oraz dla uczniów szkół rabinackich do 26 lat życia.
- dla uczniów terminujących w rzemiośle (terminatorów) do 22 lat życia.

Osobom, które do lat wykazanych pod a), b), c) nie ukończyli nauki — dalsze odroczenie nie przysługuje. Osoby te winny być wcielone do szeregów na ogólnych zasadach obowiązujących wszystkich.

O bliższe szczegóły i informacje radzimy osobom zainteresowanym niezwłocznie skierować się do urzędów gminnych i magistratów tut. powiatu, w wypadkach zaś niedostatecznego wyjaśnienia sprawy można się również udać do Starostwa pokój N° 6.

Potrzebny natychmiast biegły stenograf (stenografistka). Zgłoszenia do Administracji Kurjera Nadnieńskiego.

DOM kupię niewielki, pożądane jaknajbliżej centrum miasta.

Wiadomość: Listowskiego 32 m. 2. 2-3